

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019204474
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:0019204474.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu A.. L.. C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, H., zastúpeného advokátkou Mgr. Miroslava Pyšniaková, M. Gorkého 1, Michalovce, IČO: 42 246 261 proti žalovaným 1/ E.. O.Š. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/XX, H., 2/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, H., zastúpených advokátom Mgr. Michal Gargulák, so sídlom kpt. Nálepku 8, Michalovce, IČO: 42 321 891, o určenie, že vec patrí do dedičstva, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 21. septembra 2020 č.k. 11C/49/2019-90

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví určil, že spoluvlastnícky podiel vo výške 1/1 k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Michalovce zapísaný pod L. na LV č. XXXX ako byt č. XX, nachádzajúci sa na 3. poschodí vo vchode XX bytového domu S2 súp. č. XXXX, postavený na parcele registra C-KN č. 3317 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 874 m² na ul. S. XX v H. a spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemku s výškou spoluvlastníckeho podielu vo výške 3847/465662, ako aj spoluvlastnícky podiel 1/3 k celku nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. R., obec H. zapísaný pod B2 na LV č. XXXX ako parcela registra C-KN č. XXXX/X - záhrady o výmere 2078 m² patria do dedičstva po poručiteľke C. D., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom S. XX, H., po ktorej je dedičské konanie vedené pred súdnym komisárom JUDr. Ladislavom Leheňom, notárom so sídlom v Michalovciach, ul. Špitálska 5 pod sp. zn. 12D 599/2018, Dnot 170/2018-Le.

2. Súd v plnom rozsahu vyhovel návrhu žalobcu odôvodneného tým, že žalovaný v 1. rade, ktorý je spolu so žalobcom a žalovaným v 2.rade zákonným dedičom po poručiteľke C. D. zomrelej dňa XX.X.XXXX nadobudol vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam až po úmrtí ich vlastníčky-poručiteľky. Žalobca uviedol, že žalovaný v 1.rade ako obdarovaný dňa 7.6.2018 uzavrel s poručiteľkou C. D. ako dárkyňou darovaciu zmluvu predmetom, ktorej bol prevod vyššie zmienených nehnuteľností, avšak k právoplatnému rozhodnutiu o povolení vkladu darovacej zmluvy došlo až dňa 20.9.2018 po úmrtí dárkyne. V súlade s § 28 ods. 5 zákona č. 162/95 Z.z. o katastri nehnuteľností (ďalej aj katastrálny zákon) a ustanovením § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa žalovaný v 1. rade stal vlastníkom nehnuteľností až rozhodnutím o povolení vkladu a až týmto dňom poručiteľka ako darca, mohla stratiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Nakoľko v zmysle § 460 OZ sa dedičstvo nadobúda okamihom smrti poručiteľa, a nehnuteľnosti boli v čase smrti poručiteľky v jej vlastníctve, žiadal, aby súd rozhodol o

vlastníckom práve poručiťky a určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nej. Určovaciu žalobu považoval za jediný právny prostriedok ochrany, nakoľko žalovaný v 1. rade, ktorý je vedený ako (spolu)vlastník nehnuteľnosti ako aj žalovaný v 2. rade ako ďalší dedič poručiťky, neuznávali námietku neúčinnosti prevodu vlastníckeho práva poručiťky a namietali jej zaradenie do dedičstva. V konaní súd zohľadnil obranu žalovaných, že rozhodnutie o vklade do katastra nehnuteľností podľa § 133 ods. 2 OZ má vecnoprávne následky spočívajúce v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nedotýka sa však obliagačnoprávnych následkov zmluvy, keď darovacia zmluva bola podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka platná a účinná prijatím návrhu na jej uzavretie. Žalovaní uvádzali, že z darovacej zmluvy, ktorá nadobudla platnosť a účinnosť 7.6.2018 podpisom zmluvných strán, boli zmluvné strany viazané svojim prejavom vôle, ktorá viazanosť prejavov vôle smerujúcich k vzniku vecnoprávnych účinkov sa vzťahuje aj na dedičov zomrelého poručiťky, ktorí vstupujú do jeho práv a záväzkov z občianskoprávneho vzťahu, preto úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na obliagačnoprávnych účinkoch smerujúcich k vzniku vecno-právnych účinkov teda k prevodu vlastníckeho práva. Z uvedeného vyvodili, že žalobca ako dedič je viazaný právnym úkonom poručiťky, z ktorých dôvodov navrhovali žalobu zamietnuť majú za to, že § 460 OZ na uvedenej skutočnosti nič nemení, keďže predmetom dedičstva môže byť len vec, ktorú poručiť v okamihu smrti skutočne vlastnil, nie vec, ku ktorej len nenastali vecno-právne účinky podmienené správnym aktom. Na podporu svojho názoru poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/153/2009 z 27.10.2010.

3. Súd prvej inštancie vychádzajúc z procesnej prípustnosti žaloby v zmysle § 137 CSP právne vec posudzoval podľa § 460, § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovení § 1, § 5, § 28 katastrálneho zákona. V konaní mal preukázané, že poručiťka C. D. ako daryňa dňa 7.6.2018 uzavrela právne perfektnú darovaciu zmluvu, ktorou sporné nehnuteľnosti previedla na žalovaného v 1. rade ako obdarovaného, návrh na povolenie vkladu darovacej zmluvy bol doručený katastrálnemu odboru Okresného úradu Michalovce dňa 8.6.2018 a rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo dňa 19.9.2018 sp. zn. V-19582018 nadobudlo právoplatnosť 19.9.2018, ku ktorému dňu nastali právne účinky vkladu. Na základe darovacej zmluvy a rozhodnutia o povolení vkladu bol žalovaný v 1. rade zapísaný ako (spolu)vlastník nehnuteľností na LV č.XXXX pre obec Michalovce kat. územie Michalovce a LV č.XXXX pre obec H. kat.úz. R. Nebolo sporné, že daryňa C. D., nar. X.X.XXXX zomrela pred povolením vkladu dňa 21.7.2018. Súd konštatoval, že prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prebieha v dvoch fázach, keď darovacia zmluva bola platná a účinná už po jej podpise daryňou a obdarovaným, no k nadobudnutiu vlastníckeho práva sa vyžadovalo rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu podľa § 133 ods. 2 OZ. Účinky vkladu znamenajúce prevod vecného práva nastali až právoplatnosťou rozhodnutia o povolení vkladu 19.9.2018, teda až po úmrtí daryne - poručiťky. Ku dňu 21.7.2018 v čase svojej smrti bola poručiťka nepochybne vlastníčkou darovaných nehnuteľností, z ktorých dôvodov žalobe vyhovel. Súd prvej inštancie svoj právny záver oprel o judikatúru Najvyššieho súdu SR poukazujúc na rozhodnutia sp.zn. 3Cdo/196/2005, 3Cdo/29/2010, 3Cdo/154/2010, 8Sžo/41/2008. Pokiaľ žalovaní odkazovali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/153/2009 k uvedenému súd uviedol, že pokiaľ aj v tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatoval, že úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti prejavov vôle smerujúcich k vzniku vecnoprávnych účinkov aj pre dedičov, ktorí vstupujú do práva záväzkov zomrelého účastníka, súčasne konštatoval, že dedičstvo sa nadobúda okamihom smrti poručiťky a predmetom dedičstva môže byť len vec, ktorú poručiť v okamihu smrti skutočne vlastnil nie vec, ku ktorej len nenastali vecnoprávne účinky podmienené správnym aktom. Zdôraznil, že ak by sa vychádzalo zo stanoviska žalovaných, že nebolo rozhodujúce vkladové konanie k nehnuteľnostiam, strácali by zákonné ustanovenia o vklade význam, keď sám zákonodarca určil trojročnú lehotu na podanie návrhu na vklad, a ak taký návrh nie je podaný účinky zmluvy zanikajú. O náhrade trov konania rozhodol s použitím § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) a plne procesne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Žiadali, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Odvolatelia vytýkali súdu nedostatočné a nesprávne vysporiadanie sa s ich právnou argumentáciou, že účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 OZ spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti teda vo vecno-právnych následkoch, nie v obligačnoprávnych následkoch účinnosti zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu, a ktoré sú záväzné pre právnych nástupcov pôvodného účastníka zmluvy. Zopakovali, že z uvedených dôvodov žalobca ako dedič je viazaný právnym úkonom poručiťky, ktorá previedla vlastníctvo k nehnuteľnosti, ako jej návrhom na vklad v katastri. Poukázali na to, že Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp.zn. 5Cdo/153/2009, 2Cdo/184/2005 dospel k záveru, že z ustanovení Občianskeho zákonníka ani z povahy občianskoprávneho vzťahu vyplývajúceho z darovania nemožno vyvodíť, aby práva a povinnosti zo zmluvy boli viazané len na účastníkov občianskoprávneho vzťahu, preto úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti prejavmi vôle smerujúcimi k vzniku vecnoprávnych účinkov, ktorý záväzok viazanosti sa vzťahuje aj na dedičov zmluvnej strany, ktorí vstupujú do práv a záväzkov zomrelého účastníka občianskoprávneho vzťahu. Ústavný súd SR v uznesení II.ÚS299/2006 zo 14.9.2006 vyslovil, že predmetným názorom nedošlo k žiadnemu porušeniu ústavno-procesných princípov konania. Zastávali názor, že rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/154/2010 publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov SR pod č. 32/2011 na ktoré odkazoval v rozsudku súd prvej inštancie, sa nevzťahuje na skutkový stav v posudzovanej veci a právny názor tam vyslovený nie je aplikovateľný na prejednávanú vec. Pokiaľ v uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatuje, že súdna prax akceptuje žaloby o určenie, že poručiťel bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase svojej smrti, to podľa ich vyjadrení znamenalo, že konanie by sa hypoteticky malo týkať určenia, že poručiťelka bola v čase smrti vlastníčkou nehnuteľnosti, a nie určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, na ktorej žalobe nie je daný naliehavý právny záujem. Žalobca nijakým spôsobom neosvedčil potrebu učenia, že vec patrí do dedičstva. Ak súd vyhovie žalobe a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťela, rozhodnutie o dedičstve nepotvrďuje, že dedič je aj v súčasnosti vlastníkom veci, keď po smrti poručiťela môžu nastať právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného napr. vydržaním, ktoré skutočnosti sú však v konaní, v ktorom sa zisťuje či určitá vec bola v čase smrti poručiťela v jeho vlastníctve právne bezvýznamné. V ďalšom odvolatelia poukázali na to, že súdna prax akceptuje, že smrť prevodcu nie je prekážkou povolenia vkladu a nadobudnutia nehnuteľností, preto aj z tohto dôvodu nebolo možné domáhať sa vydania súdneho rozhodnutia o určení, že vec patrí do dedičstva po poručiťelke. Zdôrazňujúc, že žalobca má vedomosť o vôli poručiťky, ktorú žalovaný v 1. a 2. rade rešpektovali, zaujali stanovisko, že aj pre prípad iného posúdenia veci bolo dôvodné prihliadať na túto skutočnosť, a z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobcovi náhradu trov konania nepriznať podľa § 257 CSP.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu zopakoval svoju právnou argumentáciu týkajúcu sa existencie naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe a právnych dôvodov vedúcich k uplatneniu nároku v konaní pred súdom odkazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/154/2010, 3Cdo/196/2005, 3Cdo/29/2010, z ktorých vyplývala procesná prípustnosť i vecná správnosť podanej žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi, ako aj záver, že pokiaľ poručiťel za svojho života uzatvorí zmluvu, v ktorej sa zaviazá previesť svoje vlastnícke právo na druhú zmluvnú stranu a po podaní návrhu na vklad avšak pred rozhodnutím o povolení vkladu zomrie a následne vkladové konanie pokračovalo s jeho právnymi nástupcami, ktorých vklad bol právoplatne povolený, je možno určiť, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťelovi. Súčasne dôvodil, že rozhodnutie 2Cdo/184/2005, na ktoré odkazovali žalovaní je zmienené aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/29/2010 a z oboch rozhodnutí je zrejmé, že vo veci sp. zn. 2Cdo/184/2005 sa najvyšší súd vyjadroval k otázkam týkajúcim sa katastrálneho konania. Predpokladom toho, aby na základe darovacej zmluvy došlo k prevodu vlastníckeho práva bol nepochybne právoplatne povolený vklad vlastníckeho práva, a pokiaľ sa tak stalo až po smrti poručiťky, vecno-právne účinky zo zmluvy za jej života nenastali, z ktorých dôvodov predmetné nehnuteľnosti boli jej vlastníctvom, preto patria do dedičstva po nej.

7. Ďalšie vyjadrenia sporové strany v odvolacom konaní nepodali.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, odvolaniu nie je možné vyhovieť. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zhode s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 16. decembra 2021 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 3 CSP.

10. Odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z namietaných odvolacích dôvodov. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy súd vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odôvodnenie rozsudku spĺňa požiadavky § 220 ods. 2 CSP, pretože sa v ňom súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Zároveň podal výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa relevantných hmotnoprávných zákonných ustanovení, právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou.

11. Predmetom konania je riešenie otázky vlastníckeho práva poručiťelky k nehnuteľnostiam, ku ktorým bol vklad vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy povolený v prospech žalovaného v 1. rade až po jej úmrtí. Svojou povahou sa jedná o žalobu určovaciu spadajúcu pod ustanovenie § 137 písm. c/ CSP, procesná prípustnosť ktorej žaloby je daná za situácie, ak má žalobca na rozhodnutí súdu naliehavý právny záujem (okrem prípadu, že taký vyplýva z osobitného predpisu, čo sa na daný spor nevzťahuje). Skúmanie otázky naliehavého právneho záujmu predstavuje vyhodnotenie skutočností, či podaná žaloba je účinnou a správne zvolenou formou ochrany práva žalobcu, teda či ňou môže dôjsť k odstráneniu tvrdenej spornosti práva. Takýto právny záujem je daný práve v situáciách, ak postavenie žalobcu je bez rozhodnutia súdu právne neistým, čo vyjadrujú aj okolnosti prejednávanej veci v právnych (vlastníckych) pomeroch sporových strán. Žalobca tvrdí, že nehnuteľnosti patrili ku dňu smrti do vlastníctva poručiťelky, preto majú byť predmetom prejednávania dedičstva po poručiťelke, ako to vyplýva z návrhu jeho rozhodnutia, keď on ako jeden z dedičov sa dovoľáva ochrany svojich práv v zmysle § 460 OZ, podľa ktorého dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťelky. Aj keď sa určovacou žalobou v zásade riešia otázky právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, súdna judikatúra pripustila výnimky práve vo forme žalôb, že určitá vec patrí do dedičstva resp. že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom veci (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/07, 3Cdo/44/08), na ktorej skoršej judikatúrnej praxi nič nezmenila ani aktuálna právna úprava, o čom svedčia rozhodnutia Ústavného súdu SR, či Najvyššieho súdu SR nepospochybujúce procesnú prípustnosť žalôb o určenie, že veci patria do dedičstva alebo boli v čase smrti vlastníctvom poručiťelky (napr. I.ÚS 151/2016, Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/157/2018, 7Cdo/291/2019). Pokiaľ teda súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že na rozhodnutí súdu má žalobca naliehavý právny záujem, vychádzal z vecne správneho právneho názoru zodpovedajúceho ustálenej súdnej praxi.

12. Správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke procesnej prípustnosti žaloby, ako i pri hmotnoprávnom posúdení nároku žalobcu potvrdzuje tiež obsah rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal v spojení s ďalšími rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/154/2010, sp. zn. 8Sžo/41/2008, 3Cdo/196/2005, na ktoré v odôvodnení poukázal. V zmienených rozhodnutiach najvyšší súd riešil otázku, či možno určiť, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťelovi, ak tento za života uzatvorí zmluvu, v ktorej sa zaviazal previesť nehnuteľnosť na druhú zmluvnú stranu a po podaní návrhu na povolenie vkladu pred rozhodnutím zomrie. V rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011 Najvyšší súd SR pri kladnom zodpovedaní vyššie uvedenej otázky sa prvotne vysporiadal z vecného hľadiska so skôr prezentovanými názormi Najvyššieho súdu v jeho rozhodnutiach sp.zn. 2Cdo/184/2005, 3Cdo/196/2005, 8Sžo/41/2008 a 3Cdo/154/2010, na ktoré poukazoval i žalovaný. Z obsahu týchto rozhodnutí a odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3Cdo/29/2010 vyplýva, že rozhodnutie vo veci 2Cdo/184/2005 riešilo otázku vplyvu úmrtia prevodcu nehnuteľnosti po podaní návrhu na vklad, ale pred rozhodnutím o vklade na vkladové konanie so záverom, že smrť prevodcu sama osebe nie je dôvodom zamietnutia návrhu na vklad v katastri nehnuteľnosti. Vo veci 3Cdo/196/2005 z 29.11.2005 najvyšší súd riešil otázku, či do dedičstva patrí nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom prevodu na základe zmluvy uzavretej poručiťelom za života, ak k povoleniu vkladu došlo až po jeho smrti, v ktorom uviedol, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťelky podľa § 460 OZ, a keďže rozhodnutie o povolení vkladu nenadobudlo právoplatnosť za života, teda jeho právne účinky nenastali ku dňu podania návrhu na vklad pred časom

úmrtia poručiťa nehnuteľnosti, v čase smrti poručiťa jeho vlastníctva patrili do jeho dedičstva. V tejto súvislosti súčasne skonštatoval, že nebola riešená otázka aktív, pasív, dedičstva, ktoré sú riešené v samotnom konaní o dedičstve a ani sa nedotkol otázok, ktoré sú predmetom katastrálneho konania. Vo vzťahu ku katastrálnemu konaniu rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.5.2008 sp. zn. 8Sžo/41/2008 konštatoval, že zmluva je platná po podpísaní všetkými účastníkmi, ak nie sú iné dôvody absolútnej neplatnosti, keď vznikom platnej zmluvy súčasne nastáva jej účinnosť, i keď k nadobudnutiu vlastníckych práv k nehnuteľnostiam dochádza až vkladom do katastra. Aj po smrti účastníka zmluvy trvá viazanosť prejavu vôle jeho právnymi nástupcami. V rozhodnutí 3Cdo/154/2010 zo 16.12.2010 najvyšší súd prijal záver o akceptovateľnosti žalôb, ktorými sa dedič domáhal určenia, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, predmetom ktorej žaloby je posúdenie, či poručiť bol v čase smrti vlastníkom veci, ktoré určenie sa vzťahuje ku dňu smrti poručiťa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. V zmysle § 133 ods. 2 OZ ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 460 OZ dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťa.

14. Platná právna úprava pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností vychádza z koncepcie oddelenia právneho dôvodu (titulus) a spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva (modus), keď vlastnícke právo sa prevádza zmluvou, ktorá je právnym titulom prevodu a nadobúda sa vkladom do katastra nehnuteľností, ktorý je spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Existuje tak oddelený režim obligačnoprávných účinkov samotnej písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti a vecnoprávných účinkov zmluvy, ktoré majú za následok stratu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka a vznik vlastníckeho práva na strane nadobúdateľa. Pokiaľ platí, že v zmysle § 579 Občianskeho zákonníka úmrtie poručiťky ako zmluvnej strany nič nemení na viazanosti jej právnych nástupcov jej prejavom vôle, vzťahuje sa tento záväzok práve a len na obligačnoprávne nároky zo zmluvy. Vecno-právne účinky sú viazané na právoplatnosť rozhodnutia katastrálneho úradu o povolení vkladu. Nebolo sporné, že k nadobudnutiu účinnosti rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k strate vlastníckeho práva poručiťky a vzniku vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade, došlo až 19.9.2018 po úmrtí poručiťky. Ku dňu úmrtia poručiťka bola v skutočnosti vlastníkom sporných nehnuteľností, toto svoje vlastnícke právo nestratila, v súlade s § 460 OZ je preto aj záver súdu prvej inštancie, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nej. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/153/2009 z 27.10.2010, na ktoré sa odvolávali žalovaní, sa dotýkalo konania, v ktorom súdy posudzovali predovšetkým vplyv rozhodnutia o vklade na účinnosť zmluvy konštatujúc, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 OZ spočívajú vo vecno-právnych následkoch, nie v obligačnoprávných. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí odkázal len na rozsudok Najvyššieho súdu SR 2Cdo/184/2005 z 28.2.2006, ktorý ako už bolo vyššie zmienené pojednával o následkoch úmrtia prevodcu na samotné katastrálne konanie. Rozhodnutím, ktoré sa výslovne vysporiadalo aj s otázkou, ktorá bola predmetom tohto sporu, teda či do dedičstva patrí nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom prevodu na základe zmluvy uzavretej poručiťom za jeho života, ktorý pred rozhodnutím o povolení vkladu zomrie a vklad vlastníckeho práva na nadobúdateľa bol povolený až následne, bola práve uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011, ktoré poskytlo kladnú odpoveď na uvedenú otázku, a najvyšší súd zrušil potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva poručiťa. Od právneho názoru prezentovaného vo vyššie uvedenom rozhodnutí nemal odvolací súd dôvod odchyliť sa ani v tomto konaní založenom na zhodných skutkových okolnostiach sporu, preto rozsudok súdu prvej inštancie s odkazom na vyššie uvedenú právnu argumentáciu ako vecne správny potvrdil. Za správny odvolací súd považoval aj výrok rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, keď charakter sporu nezakladal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré sú podľa § 257 CSP predpokladom odchylenia sa od zásady procesnej zodpovednosti sporových strán za výsledok konania, ako sa toho dovolávali žalovaní. Sporové strany mali možnosť vyriešiť spornú otázku dohodou, ku ktorej však žalovaní nepristúpili, preto zodpovedajú za výsledok sporu, ktorý je v ich neprospech a sú povinní na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolatelia (žalovaní) neboli v odvolacom konaní úspešní, preto právo na náhradu trov odvolacieho konania patrí v plnom rozsahu procesnej úspešnej protistrane (žalobcovi).

16. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).